

Notitie

Contactpersoon Arjan de Klepper

Datum 14 oktober 2014

Kenmerk N001-1223961ADK-irb-V03-NL

Quickscan Flora- en faunawet t.b.v. wijzigen bestemmingsplan Roba Metals

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van mogelijke effecten waarvoor een mitigatie- en/of ontheffingsplicht geldt. Ook wordt hierin meegenomen of er voldoende ecologisch mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen kunnen worden.

In opdracht van Roba Metals heeft Tauw een quickscan flora- en faunawet uitgevoerd. In verband met de nieuwbouw van een bedrijfshal, een kantoor en een loods (ruimte voor technische dienst) op het terrein van Roba Metals moet een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden. Dit bestemmingsplan beslaat een groot deel van het terrein van Roba Metals. De quickscan beschrijft de consequenties van natuurwetgeving op de uitvoering van het bestemmingsplan.

De beoogde planlocatie is gelegen aan de Zomerdijk te IJsselstein. De ontwikkeling bestaat uit de sloop van een fabriekshal (in gebruik als technische ruimte) en een kantoorpand en de nieuwbouw van een bedrijfshal (circa 5000m²), kantoor (450m²) en loods (550m²). De planlocatie ligt in stedelijk gebied en de beoogde plannen hebben geen invloed op gebieden die zijn aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of Natura 2000. De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied (Uiterwaarden Lek) bedraagt circa zes kilometer. De afstand tot het meest nabij gelegen deel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) bedraagt één kilometer. Negatieve effecten op beschermde natuurgebieden worden niet verwacht op grond van deze afstanden en de beperkte invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling. Deze toetsing richt zich daardoor alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet (hierna Ffw).

1.2 Flora- en faunawet

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Een uitgebreide beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving).

1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde gebieden en/ of beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 8 augustus 2014
- Verschillende literatuurbronnen (voor een overzicht, zie hoofdstuk 5)

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het oriënterende veldbezoek gecontroleerd in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. Getoetst is uiteindelijk of het beoogde voornemen een effect kan hebben op deze verwachte aanwezige beschermde soort(en).

2 Plangebied en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied op het terrein van Roba Metals te IJsselstein is gelegen tussen de Zomerdijk, Kerspellaan en de Hollandse IJssel en beslaat een oppervlakte van ongeveer drie hectare (gehele terrein Roba Metals: vijf hectare). In figuur 2.1 is de exacte begrenzing van het plangebied (rode contour) en het gehele terrein van Roba Metals (blauwe contour) weergegeven.

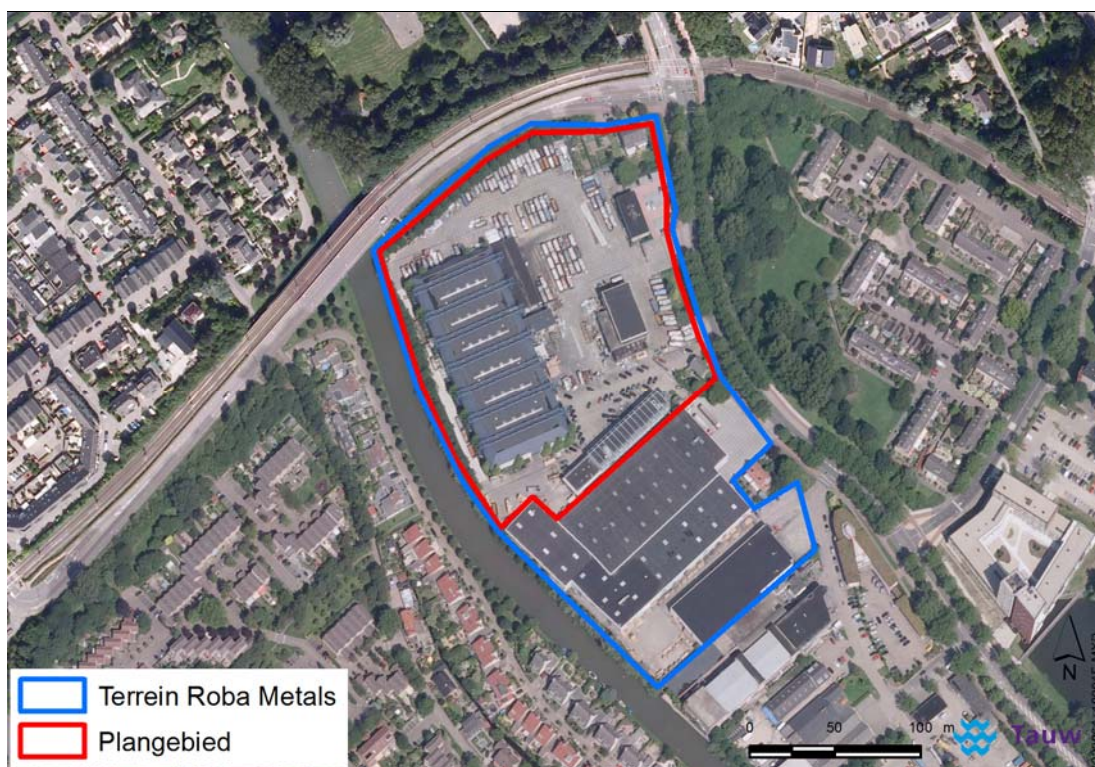
Het terrein is grotendeels bestraat met betonnen platen en bevat bebouwing in de vorm van een grote loods (Hal D langs de Hollandse IJssel), een kleinere loods (technische dienst) en een kantoorgebouw. Enkele grasvelden met bomen zijn te vinden aan de randen van het terrein langs de Zomerdijk. Verder is er een bomenrij aanwezig aan de noordzijde van het terrein (langs de Kerspellaan) en zijn er enkele bomen aanwezig langs hal D aan de Hollandse IJssel. Het terrein wordt intensief gebruikt voor metaal recycling. Groot materieel is dan ook continu actief op het terrein. Momenteel wordt de bebouwing op het terrein intensief gebruikt. Voor een indruk van het terrein is in figuur 2.2 is een foto-impressie van het plangebied weergegeven.

2.2 Ontwikkeling

De geplande werkzaamheden bestaan uit het slopen van de kleine loods en het kantoorpand. De nieuwbouw (een kantoor, een loods en een bedrijfshal) wordt gerealiseerd op de in figuur 2.3 aangegeven locaties. Het kantoor wordt aan de oostrand van het terrein geplaatst, de bedrijfshal aan de noordrand. Hiervoor worden de grasvelden met enkele bomen en struiken, aan de rand van de Zomerdijk, verwijderd. Het is nog niet bekend of de bomenrij aan de noordzijde van het terrein verwijderd moet worden. Hal D blijft staan, de bomen er omheen worden zoveel mogelijk verwijderd.

Tevens worden twee ondergrondse tanks, die nu bij de ingang naast het kantoor zijn geplaatst, verplaatst richting de Zomerdijk waardoor deze tussen het nieuwe kantoor en de Zomerdijk komt te liggen.

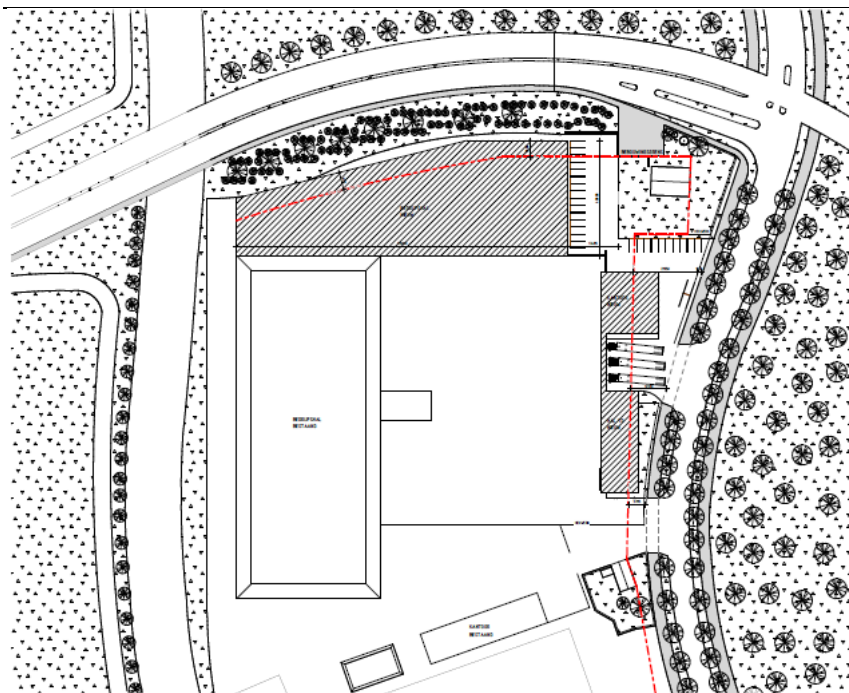
Roba Metals is voornemens de bestemmingsplanwijziging en vergunningaanvragen eind 2014 door te voeren.

Figuur 2.1 Overzicht van het terrein van Roba Metals en het plangebied

Figuur 2.2 Foto impressie van het plangebied met de kleine loods (huidige technische ruimte) (midden boven & links onder), het kantoorgebouw (rechts onder), het stuk groen aan de oostzijde (links boven) en de bomenrij aan de Kerspellaan (rechts boven).

Figuur 2.3 Bestemmingsplantekening. Aangegeven zijn de nieuw te bouwen bedrijfshal (bovenste gearceerde vlak) en het nieuw te bouwen kantoor (rechter gearceerde vlak).

3 Toetsing beschermde soorten

3.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Ffw. De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen, omdat deze soorten niet allemaal bij wet beschermd zijn
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

- De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Via de Ffw zijn alle broedende vogels en hun broedplaatsen, en de functionele omgeving van de broedplaatsen, beschermd. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving zelfs jaarrond beschermd. Bij de jaarrond beschermde vogelsoorten wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn

3.2 Op voorhand uitgesloten soort(groep)en

Op basis van het literatuuronderzoek zijn er in het plangebied verschillende beschermde soorten te verwachten. Echter, door de relatief kleinschalige ingreep in het stedelijk gebied zijn niet voor alle beschermde soorten ook effecten te verwachten. De soorten waarop op voorhand al kan worden uitgesloten dat deze aanwezig zijn en/of effecten optreden, worden in deze notitie niet verder beschreven. In onderstaande tabel 3.1 zijn deze soort(groep)en opgenomen en beschreven waarom effecten uitgesloten kunnen worden.

Tabel 3.1 Overzicht van (strikt) beschermde soort(groep)en die worden uitgesloten en de reden van uitsluiten

Soortgroep	Uitgesloten
Amfibieën	Geen geschikt habitat in het plangebied aanwezig
Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen geschikt habitat in het plangebied aanwezig
Overige ongewervelden	Geen geschikt habitat in het plangebied aanwezig
Vissen	Geen oppervlaktewater binnen plangebied aanwezig
Zoogdieren (m.u.v. vleermuizen)	Enkel bever en waterspitsmuis worden in de omgeving verwacht, maar in het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig.

3.3 Te toetsen soorten

In deze paragraaf worden de soorten besproken die, op basis van verspreidingsgegevens en op basis van geschikt habitat in het plangebied, aanwezig kunnen zijn en waarop negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Flora

Op basis van verspreidingsgegevens (Floron, 2011) worden in of in de omgeving van het plangebied de volgende zwaarder beschermde vaatplantensoorten verwacht: brede orchis, gele helmbloem, gevlekte orchis, klein glaskruid, steenbreekvaren, tongvaren en vleeskleurige orchis (alle tabel 2). Tijdens het veldbezoek van 8 augustus 2014 zijn geen van deze soorten aangetroffen. Het voorkomen van muurplanten (gele helmbloem, klein glaskruid, steenbreekvaren en tongvaren) is uit te sluiten. De mogelijke geschikte standgroeiplaatsen worden regelmatig verstoord door de werkzaamheden op het terrein, waardoor deze ongeschikt zijn voor muurplanten (Weeda et al., 2003). Op basis van het maaibeheer, de sterke vergrassing en de droge grond van het stukje groen aan de rand van de zomerdijk is de aanwezigheid van orchis soorten uit te sluiten (Soortenbank, 2014). Daarbij is de kans op zeldzame orchissoorten als brede orchis, gevlekte orchis en vleeskleurige orchis in stedelijk gebied onwaarschijnlijk. Hierdoor kunnen negatieve effecten op flora door de werkzaamheden worden uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van verspreidingsgegevens (Sovon, 2014) worden in of in de omgeving van het plangebied de volgende zwaarder beschermde vogelsoorten verwacht: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief.

De boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, sperwer, steenuil en wespandief zijn allen bos- of parkbewonende soorten. De aanwezigheid van deze soorten kan op voorhand worden uitgesloten door de stedelijke aard van het plangebied. Grotere nesten in de bomen in het plangebied zijn ook niet aanwezig.

De te slopen gebouwen zijn niet geschikt als broedplaats voor huismus, gierzwaluw en slechtvalk. Huismus en gierzwaluw nestelen doorgaands onder dakpannen, dakgoten enzovoort (Husting & Vergeer, 2002) die in de te slopen gebouwen (kantoorgebouw, kleine fabriekshal) niet aanwezig zijn.

De slechtvalk heeft een voorkeur voor hoge gebouwen, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen die geschikt zijn als vaste broedplaats voor roeken.

Op grond van bovenstaande kunnen negatieve effecten op vaste verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nestlocatie uitgesloten worden.

Vogels met nesten die beschermd zijn tijdens het broedseizoen

Tijdens het veldbezoek van 8 augustus 2014 zijn geen nesten aangetroffen. Omdat tijdens het broedseizoen niet uit te sluiten is dat nesten aanwezig zijn in de bomen in het plangebied, adviseren wij dat (indien nodig) bomen worden gekapt buiten de broedperiode van vogels.

Wanneer de kap binnen het broedseizoen (globaal van maart tot en met juli) uitgevoerd moet worden, is het noodzakelijk voorafgaand aan de kap een check uit te laten voeren op aan- of afwezigheid van broedende vogels.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van de verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997) worden er in of in de omgeving van het plangebied de volgende gebouw- en/of boombewonende vleermuizen verwacht: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis (alle tabel 3).

Bossoorten (baardvleermuis, franjestaart, en in mindere mate rosse vleermuis en watervleermuis) kunnen op voorhand worden uitgesloten door het industriële karakter van het plangebied en het feit dat het plangebied in stedelijk gebied is gelegen.

In het plangebied staan gebouwen die geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis). Door de aanwezigheid van spouwmuren in de te slopen kleinere loods en de staat van het gebouw (delen waar de muren afgebrokkeld zijn) is de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten (Limpens et al., 1997). Het te slopen kantoorpand is ongeschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen doordat de structuur van de muren het niet mogelijk maakt voor vleermuizen om te landen.

De groenstructuur aan de noordkant van het plangebied kan dienen als foerageergebied en vliegroute voor soorten die rond vegetatie foerageren zoals gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis. De aanwezigheid van een watergang langs het plangebied geeft de mogelijkheid voor meervleermuis om te foerageren. De bommenrij blijft hoogstwaarschijnlijk onaangetast, maar maakt het plangebied wel geschikt(er) voor vleermuizen.

Om mogelijk negatieve effecten op vleermuizen in beeld te brengen is voorafgaand aan de (mogelijke) de sloop van de kleinere loods vleermuizenonderzoek nodig om te bepalen of deze in gebruik is door vleermuizen. Op basis van het vleermuizenonderzoek kan bepaald worden in hoeverre een ontheffingsplicht geldt en/of mitigerende maatregelen nodig zijn. Negatieve effecten op vliegroutes en foerageergebieden worden uitgesloten. Deze elementen worden niet aangetast en/of er zijn ruim voldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig.

4 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In opdracht van Roba Metals heeft Tauw een quickscan flora- en faunawet uitgevoerd. In verband met de nieuwbouw van een bedrijfshal, een kantoor en een loods op het terrein van Roba Metals moet een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden. Bij ruimtelijke ingrepen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een ontheffingsplicht geldt en of het aannemelijk is dat deze verkregen zal worden.

Er zijn geen consequenties vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet op de Ruimtelijke Ordening omdat het plangebied op geruime afstand van de begrenzing van beschermde natuurgebieden en de EHS ligt en de beoogde ontwikkeling slechts een beperkte invloedssfeer heeft.

In tabel 4.1 zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Ffw opgenomen waarvan op dit moment niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ontwikkeling. De verbodsbepalingen uit de Ffw die daarbij mogelijk overtreden worden zijn ook weergegeven.

Zoals te zien is uitsluitend een negatief effect te verwachten op algemene vogelsoorten tijdens het broedseizoen en op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Werkzaamheden dienen buiten het vogelbroedseizoen (globaal tussen half maart en half juli) te worden uitgevoerd om negatieve effecten op broedende vogels te kunnen uitsluiten. Wanneer de werkzaamheden binnen het vogelbroedseizoen vallen geldt dat een zorgvuldige check op nesten moet worden gedaan alvorens gestart kan worden. Indien in gebruik zijnde nesten afwezig zijn, kunnen werkzaamheden plaatsvinden. In het andere geval mag een nest niet verstoord worden.

Daarnaast is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van enkele gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in de periode april 2015 tot en met september 2015 is noodzakelijk.

Tabel 4.1 Door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2/3 en vogels) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen*
Broedvogels	Geen (effecten op) vogels tijdens broedseizoen mits uitvoering buiten broedseizoen	Niet van toepassing, <i>mits uitvoering buiten broedseizoen</i>
Vleermuizen	Bij de sloop van de kleinere loods mogelijk negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.	Artikel 11

***Toelichting verbodsbepalingen tabel (zie voor volledige tekst Hoofdstuk 3 van de Flora- en faunawet 'Algemene verbodsbepalingen'):**

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Conclusie en vervolgstappen

Voordat een bestemmingsplan kan worden vastgesteld of daarin een wijzigingsbevoegdheid kan worden opgenomen is het van belang om vast te stellen of plan of wijzigingsbevoegdheid niet in strijd is met relevante wet- en regelgeving. Daartoe dient onder andere voorliggend onderzoek in het kader van de natuurwetgeving plaats te vinden. Een bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld of gewijzigd nadat duidelijk is of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling of wijziging de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing.

Toetsing van de beoogde ingreep aan door de Flora- en faunawet beschermde natuurwaarden laat zien dat voor enkele beschermde soorten een negatief effect verwacht wordt (bij sloop van de bebouwing). Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid van en het gebruik van het plangebied door vleermuizen is noodzakelijk om inzichtelijk te kunnen maken of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een ontheffingsplicht geldt.

Ondanks dat dit verkennende onderzoek nog geen uitsluitsel kan geven over vleermuizen, wordt verwacht dat de Flora- en faunawet geen belemmering vormt voor het vaststellen / wijzigen van het bestemmingsplan. Indien de kleinere loods door vleermuizen gebruikt wordt (die kans wordt klein geacht), kunnen er voldoende mitigerende maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen (denk daarbij aan periodisering en het realiseren van alternatieve verblijven). In dat geval is het aannemelijk dat een ontheffing niet nodig is en/of dat deze verkregen zal worden.

5 Literatuur

Hustings, F., & J. Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000, verspreiding, aantallen en verandering. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Soortenbank, 2014. <http://www.soortenbank.nl/index.php>. Laatste geraadpleegd op 18-08-2014.

Sovon, 2014. Stichting vogelonderzoek Nederland. www.sovon.nl

Weeda, E.J., R. Westra, CH. Westra & T. Westra, 2003. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1. KNNV uitgeverij / IVN, Zeist.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur/vraag-en-antwoord/wat-is-de-flora-en-faunawet.html>

Kenmerk N001-1223961ADK-irb-V03-NL
